

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

10 грудня 2020 р.

Київ

№ 775-р

Про порушення законодавства
про захист від недобросовісної
конкуренції та накладення штрафу

За результатами розгляду Антимонопольним комітетом України справи № 127-26.4/78-20 дії дочірнього підприємства «Старокостянтинівський молочний завод» визнано недобросовісною конкуренцією у вигляді поширення на упаковках виробленого ним продукту інформації, що вводить в оману, шляхом повідомлення невизначеному колу осіб неправдивих відомостей: «масло солодковершкове селянське 73 % жиру», «масло солодковершкове бутербродне 63 % жиру», «ДСТУ 4399:2005», щодо його назви та характеристик, які можуть вплинути на наміри невизначеного кола осіб щодо придбання цього продукту, що є порушенням статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції».

На порушника накладено штраф у розмірі 84 892 000 (вісімдесят чотири мільйони вісімсот дев'яносто дві тисячі) гривень.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 127-26.4/78-20 про порушення дочірнім підприємством «Старокостянтинівський молочний завод» (ідентифікаційний код юридичної особи 31952591) законодавства про захист від недобросовісної конкуренції та подання Управління розслідувань недобросовісної конкуренції про попередні висновки у справі від 09.10.2020 № 127-26.4/78-20/470-спр,

ВСТАНОВИВ:

1) ПРЕДМЕТ

- (1) Антимонопольний комітет України (далі – Комітет) проводить дослідження щодо дотримання суб'єктами господарювання законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, під час виробництва та реалізації молочної продукції виробництва дочірнього підприємства «Старокостянтинівський молочний завод» (далі – ДП «Старокостянтинівський молочний завод», Відповідач, Товариство) (ідентифікаційний код юридичної особи 31952591).

2) ВІДПОВІДАЧ

- (2) Відповідачем є ДП «Старокостянтинівський молочний завод».
- (3) Товариство відповідно до свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи зареєстровано 27.03.2002, ідентифікаційний код юридичної особи 31952591.

Місцезнаходження юридичної особи: 31104, Хмельницька обл., місто Старокостянтинів, вул. Івана Франка, буд. 47.

- (4) Основним видом господарської діяльності Товариства згідно з класифікацією видів економічної діяльності (КВЕД), зокрема, є 10.51 Перероблення молока, виробництво масла та сиру (основний).
- (5) Отже, Товариство, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.

3) ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (6) Комітетом направлено вимогу від 11.01.2019 № 127-26/06-349 до Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів про надання інформації щодо проведення випробування зразків молочної продукції на вміст у її складі жирів немолочного походження (стеринів тощо).
- (7) Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів листом від 19.02.2019 № 11.2.1/978-19 (вх. Комітету № 7-06/2383 від 25.02.2019) надала засвідчені копії протоколів випробувань та експертних висновків, у результаті аналізу яких було виявлено невідповідність харчової продукції виробництва Товариства, зокрема щодо складу молочного жиру.
- (8) Дорученням в. о. Голови Комітету від 04.06.2019 № 13-02/554 Управління розслідувань недобросовісної конкуренції уповноважене провести дослідження щодо наявності / відсутності в діях суб'єктів господарювання ознак порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції під час виробництва / реалізації молочної продукції.
- (9) Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 27.08.2020 № 09/244-р розпочато розгляд справи № 127-26.4/78-20, яке листом № 127-26/09-11820 від 28.08.2020 надіслано Відповідачу.
- (10) Листом № 127-26/09-13742 від 09.10.2020 Товариству надіслано подання з попередніми висновками у справі № 127-26.4/78-20.
- (11) Листом № 8-01/13707 від 22.10.2020 Товариство клопотало про ознайомлення з матеріалами справи № 127-26.4/78-20. Представник Товариства 29.10.2020 ознайомився з матеріалами справи, про що складено протокол ознайомлення від 29.10.2020.
- (12) Відповідачем листом № 648 від 06.11.2020 (вх. Комітету № 8-01/14564 від 09.11.2020) було надано зауваження та заперечення на подання про попередні висновки у справі № 127-26.4/78-20.

4) ОБСТАВИНИ

- (13) Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів (далі – Держпродспожислужба) листом від 19.02.2019 № 11.2.1/978-19 (вх. Комітету № 7-06/2383 від 25.02.2019) надала засвідчені копії експертних висновків за результатами випробувань продукції виробництва Товариства, зокрема, щодо:

13.1. Масло солодковершкове «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **04.11.2018** (далі – Масло 1) (Протокол випробувань Випробувального центру державного підприємства «Вінницястандартметрологія» № 95041 від 05.12.2018 (далі – Висновок 1), регіон виявлення неналежної продукції – Вінницька область.

13.1.1. Відповідно до Висновку 1 масло містить 62,46 % немолочних (сторонніх) жирів.

13.2. Масло солодковершкове «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **26.11.2018** (далі – Масло 2) (Протокол випробувань харчової продукції Науково-дослідного центру випробувань продукції державного підприємства «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» № 14135/18-х від 19.12.2018 (далі – Висновок 2), регіон виявлення неналежної продукції – Київська область.

13.2.1. Відповідно до Висновку 2 масло містить рослинні жири, оскільки в його складі виявлено фітостерини.

13.3. Масло солодковершкове «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **27.10.2018** (далі – Масло 3) (Експертний висновок Регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у Полтавській області № 003120 п/18 від 20.11.2018 (далі – Висновок 3), регіон виявлення неналежної продукції – Полтавська область.

13.3.1. Відповідно до Висновку 3 масло містить 74,20 % сторонніх (немолочних) жирів.

13.4. Масло солодковершкове «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **06.11.2018** (далі – Масло 4) (Протокол випробувань Випробувального центру державного підприємства «Черкасистандартметрологія» № 5551/18-ВЦ/1 від 20.11.2018 (далі – Висновок 4), регіон виявлення неналежної продукції невідомий.

13.4.1. Відповідно до Висновку 4 масло містить 85 % немолочних жирів.

13.5. Масло солодковершкове «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **14.08.2018** (далі – Масло 5) (Експертний висновок Випробувального центру Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи № 012432/1/д.к./18 від 16.10.2018 (далі – Висновок 5), регіон виявлення неналежної продукції – м. Київ.

13.5.1. Відповідно до Висновку 5 масло не відповідає, зокрема, ДСТУ 4399:2005 за вмістом стеринів.

13.6. Масло солодковершкове «Бутербродне», 63 %, ТМ «Наш молочник», ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **12.09.2018** (далі – Масло 6) (Експертний висновок Випробувального центру Державного науково-дослідного інституту з

лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи № 013734 п/18 від 08.10.2018 (далі – Висновок 6), регіон виявлення неналежної продукції – Хмельницька область.

13.6.1. Замовником щодо проведення експертного дослідження є ДП «Старокостянтинівський молочний завод».

13.6.2. Відповідно до Висновку 6 масло не відповідає зокрема ДСТУ 4399:2005 за вмістом стеринів.

- (14) До того ж листом б/н б/д (вх. № 7-09/1965 від 14.02.2020) Держпродспоживслужба надала Комітету відповідь на запит та надало копії експертних висновків, згідно з якими виявлено вміст рослинних жирів у маслі солодковершковому виробництва ДП «Старокостянтинівський молочний завод» **на території Кіровоградської області**, зокрема:

14.1. Масло солодковершкове «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **24.07.2019** (далі – Масло 7) (Експертний висновок Регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в Полтавській області № 002707 д.к./19 від 23.08.2019 (далі – Висновок 7), регіон виявлення неналежної продукції – Кіровоградська обл.

14.1.1. Відповідно до Висновку 7 масло за тригліцеридним складом молочного жиру (тобто містить немолочні жири) не відповідає ISO 17678:2010.

14.2. Масло солодковершкове «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **08.10.2019** (далі – Масло 8) (Експертний висновок Регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в Полтавській області № 004042 д.к./19 від 30.10.2019 (далі – Висновок 8), регіон виявлення неналежної продукції – Кіровоградська обл.

14.2.1. Відповідно до Висновку 8 масло за тригліцеридним складом молочного жиру (тобто містить немолочні жири) не відповідає ISO 17678:2010.

14.3. Масло солодковершкове «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **13.09.2019** (далі – Масло 9) (Експертний висновок Регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в Полтавській області № 004062 д.к./19 від 30.10.2019 (далі – Висновок 9), регіон виявлення неналежної продукції – Кіровоградська обл.

14.3.1. Відповідно до Висновку 9 масло за тригліцеридним складом молочного жиру (тобто містить немолочні жири) не відповідає ISO 17678:2010.

14.4. Масло солодковершкове «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **09.10.2019** (далі – Масло 10) (Експертний висновок Регіональної

державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в Полтавській області № 004140 д.к./19 від 01.11.2019 (далі – Висновок 10), регіон виявлення неналежної продукції – Кіровоградська обл.

14.5.1. Відповідно до Висновку 10 масло за тригліцеридним складом молочного жиру (тобто містить немолочні жири) не відповідає ISO 17678:2010.

14.5. Масло солодковершкове «Селянське», ДСТУ 4399:2005, термін вжиття до **13.11.2019** (далі – Масло 11) (Експертний висновок Регіональної державної лабораторії Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів в Полтавській області № 004302 д.к./19 від 06.11.2019 (далі – Висновок 11), регіон виявлення неналежної продукції – Кіровоградська обл.

14.5.1. Відповідно до Висновку 11 масло за тригліцеридним складом молочного жиру (тобто містить немолочні жири) не відповідає ISO 17678:2010.

- (15) Відповідно до Висновку 9 Масло 9 було відібрано в навчально-виховному комплексі «Попівська загальноосвітня школа І-ІІ ступенів» за адресою: вул. Петропавлівська, буд. 75-А, с. Попівка, Кіровоградська обл. (далі – Комплекс).
- (16) За інформацією, наявною в Комітеті, Масло 9 від Товариства через фізичну особу-підприємця Піщан В.І. було направлено для подальшої реалізації до Комплексу, що документально підтверджено.
- (17) Відповідно до Висновку 7 Масло 7 було відібрано в магазині фізичної особи-підприємця Сороки Світлани Анатоліївни за адресою: вул. Нова, буд. 76/1, м. Долинське, Кіровоградська обл. (далі – Магазин).
- (18) За інформацією, наявною в Комітеті, Масло 7 від Товариства через товариство з обмеженою відповідальністю «Негоціант Логістик 20» було направлено для подальшої реалізації до Магазину, що документально підтверджено.
- (19) Водночас у грудні 2019 року по всій території України, за участю **Громадської організації «Громадський контроль захисту прав споживачів» та журналістів телеканалу «1+1»**, проводився масштабний моніторинг масла солодковершкового в рамках медійного проєкту **«СТОП Фальсифікат»**. Зразки масла було відібрано громадськими активістами та журналістами в торговельних мережах у чотирьох регіонах України: Сумах, Черкасах, Новій Одесі (Миколаївська область) та в Калуші (Івано-Франківська область), після чого зразки були направлені на дослідження до Центральної випробувальної державної лабораторії Держпродспоживслужби в Київській області та Державного підприємства «Укрметртестстандарт».
- (20) Результатами проведення досліджень є експертні висновки, відповідно до яких у зразках масла було виявлено немолочні жири, зокрема виробництва ДП «Старокостянтинівський молочний завод», а саме:

20.1. Масло солодковершкове «Селянське», ТМ «Хуторок», 73 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **22.11.2019**, п. 22.1 (далі – Масло 12).

20.1.1. Відповідно до Експертного висновку Центральної випробувальної державної лабораторії Держпродспоживслужби в Київській області від 08.01.2020 № 004803 д.к./19 (далі – Висновок 12) масло не відповідає ДСТУ 4399:2005 через вміст немолочних жирів у кількості 10,47 %.

20.1.2. Відповідно до Протоколу випробувань Державного підприємства «Укрметртестстандарт» № 12862-12938/19-х від 27.12.2019 (далі – Висновок 13) масло не відповідає ДСТУ 4399:2005 через вміст немолочних жирів у кількості 8,0 %.

20.2. Масло солодковершкове «Селянське», ТМ «Хуторок», 73 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **25.11.2019**, п. 25.1 (далі – Масло 13).

20.2.1. Відповідно до Висновку 12 масло не відповідає ДСТУ 4399:2005 через вміст немолочних жирів у кількості 6,72 %.

20.2.2. Відповідно до Висновку 13 масло не відповідає ДСТУ 4399:2005 через вміст немолочних жирів у кількості 7,0 %.

(21) Отже, наявність жирів немолочного походження у зразках масла виробництва Відповідача (далі – Продукція), що підтверджується Висновком 1, Висновком 2, Висновком 3, Висновком 4, Висновком 5, Висновком 6, Висновком 7, Висновком 8, Висновком 9, Висновком 10, Висновком 11, Висновком 12 та Висновком 13 (далі разом – Експертні висновки), свідчить про неодноразові порушення Товариством вимог законодавства та нормативно-технічної документації під час виробництва Продукції.

(22) Товариство надало фото упаковок (етикеток) Продукції. Зразки упаковок (етикеток), наданих Товариством, мають такий зовнішній вигляд:

Фотокопія 1
Типова упаковка
(етикетка)
Масла 1, 3, 4, 5
(далі – Упаковка № 1)

Фотокопія 2
Типова упаковка (етикетка)
Масла 2
(далі – Упаковка № 2)

Фотокопія 3
Типова упаковка (етикетка)
Масла 6
(далі – Упаковка № 3)

- (23) На Упаковці № 1 містяться написи «Солодковершкове», «Селянське», «Масло», «ДСТУ 4399:2005», «72,6 % жиру» «200 г.», виконані великими літерами. У центральній частині упаковки, виконаної жовтим кольором, міститься зображення сільської місцевості з будинками та коровою.

- (24) Також на Упаковці № 1 зазначено виробника – ДП «Старокостянтинівський молочний завод», склад, харчову та енергетичну цінність, строк придатності.
- (25) На Упаковці № 2 містяться написи «Масло», «Селянське», «Солодковершкове», «ДСТУ 4399:2005», «72,6 % жиру» «200 г.», виконані великими літерами. У центральній частині упаковки міститься зображення корови на фоні будинку та пасовища.
- (26) Також на Упаковці № 2 зазначено виробника – ДП «Старокостянтинівський молочний завод», склад, харчову та енергетичну цінність, строк придатності.
- (27) На Упаковці № 3 містяться написи «Масло», «Солодковершкове», «Бутербродне», «ДСТУ 4399:2005», «63 % жиру», «200 г.», виконані великими літерами, а також зображення «Вироблено методом збирання вершків». Крім того, центральну частину упаковки займає знак «Наш молочник».
- (28) Також на Упаковці № 3 зазначено виробника – ДП «Старокостянтинівський молочний завод», склад, харчову та енергетичну цінність, строк придатності.
- (29) Відповідно до наданої Товариством інформації листом № 546 від 03.10.2019 (вх. Комітету № 8-07/11599 від 07.10.2019), відповідальність за розміщення інформації на етикетці (упаковці) Продукції несе Товариство.
- (30) До складу Продукції, як зазначено на її упаковках, входять тільки вершки з коров'ячого молока.
- (31) Також на упаковках Продукції зазначено, що масло виготовлено відповідно до ДСТУ 4399:2005.
- (32) Відповідно до Експертних висновків у складі Продукції виявлено жири немолочного походження та стерини. Отже, Продукція не є маслом солодковершковим у розумінні законодавства, що свідчить про те, що інформація «масло солодковершкове селянське 73 % жиру», «ДСТУ 4399:2005», «масло солодковершкове бутербродне 63 % жиру», поширена щодо Продукції, є неправдивою.
- (33) Підпунктом 1 пункту 3 Положення про Державну службу України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 № 667 (далі – Положення), визначено, що основними завданнями Держпродспоживслужби є, зокрема, реалізація державної політики у галузі ветеринарної медицини, сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів.
- (34) Держпродспоживслужба відповідно до покладених на неї завдань у сфері здійснення державного ринкового нагляду проводить перевірки характеристик продукції, у тому числі відбирає зразки продукції та забезпечує проведення їх експертизи (випробування) (підпункт 7 пункту 4 Положення).
- (35) Крім того, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів було надано роз'яснення листом б/н б/д (вх. Комітету № 7-08/7916 від 19.06.2020), зокрема, такі:

- 35.1. Кількісне зміщення тригліцеридного складу від нормативного значення говорить про наявність немолочних жирів.
- 35.2. Стерини є природними складниками лише рослинних жирів і їх присутність в молочному продукті говорить про додавання до нього рослинних олій, що, у свою чергу, вказує на фальсифікацію молочного жиру.
- (36) Згідно з пунктом 5.1 ДСТУ 4834:2007 «Молоко та молочні продукти. Правила приймання, відбирання та готування проб до контролювання» (далі – ДСТУ 4834:2007) продукт приймається партіями. Кожну партію супроводжують документами, що підтверджують якість та безпечність продукту.
- (37) Відповідно до пункту 3.1 ДСТУ 4834:2007 партія – це будь-яка визначена кількість продукту з однаковою назвою та властивостями, яку вироблено за однакових умов на одній і тій самій потужності, за один технологічний цикл.
- (38) Виробництво масла в Україні регламентується державним стандартом ДСТУ 4399:2005 «Масло вершкове. Технічні умови», який введено в дію 01.07.2006.
- (39) У ДСТУ 4399:2005 наводяться терміни та визначення понять видів масла, а також його класифікація.
- (40) Відповідно до ДСТУ 4399:2005 масло (з коров'ячого молока) – це харчовий жировий продукт, вироблений тільки з коров'ячого молока та продуктів його перероблення з рівномірно розподіленою в жировому середовищі вологою і сухими знежиреними речовинами.
- (41) Вершкове масло – вироблене з вершків та/або продуктів перероблення молока, яке має специфічний притаманний йому смак, запах та пластичну консистенцію за температури $(12 \pm 2)^\circ\text{C}$, із вмістом молочного жиру не менше ніж 61,5 відсотка, що становить однорідну емульсію типу «вода в жирі».
- (42) Солодковершкове масло виробляється з пастеризованих натуральних вершків.
- (43) Залежно від масової частки жиру, що є одним з фізико-хімічних показників масла, вершкове масло поділяється на групи:
- вершкове масло «екстра» – з масовою часткою жиру від 80 до 85 %;
 - вершкове масло «селянське» – з масовою часткою жиру від 72,5 до 79,9 %;
 - вершкове масло «бутербродне» – з масовою часткою жиру від 61,5 до 72,4 %;
 - топлене масло (молочний жир) з масовою часткою молочного жиру не менше ніж 99 % (99,8).
- (44) Пунктом 5.3.3 ДСТУ 4399:2005 заборонено для виробництва масла застосовувати будь-які жири та вершки, крім тих, що отримані з коров'ячого молока.
- (45) Відповідно до пункту 5.1 ДСТУ 4399:2005 масло повинно відповідати вимогам цього стандарту.
- (46) Згідно з частиною третьою статті 5 Закону України «Про молоко та молочні продукти» (далі – Закон) не допускається використання назв молочних продуктів у власних назвах продуктів та торговельних марках, якщо ці продукти виробляються з використанням сировини немолочного походження.

- (47) Відповідно до абзацу десятого статті 1 Закону традиційні молочні продукти – це масло, сири; а також кисломолочні продукти, вироблені із застосуванням заквасок на чистих культурах молочнокислих бактерій - ацидофілін, простокваша, ряжанка, сметана, сир кисломолочний; кефір - із застосуванням заквасок на кефірних грибках.
- (48) Тобто, у розумінні Закону, масло вершкове є традиційним молочним продуктом.
- (49) Відповідно до частини четвертої статті 5 Закону забороняється відокремлення процесу пакування молочних продуктів від технологічного циклу виробництва продукції (крім пакування масла, сиру, сухих молочних продуктів структурними підрозділами одного переробного підприємства або переробними підприємствами, що входять до складу одного об'єднання).
- (50) Статтею 6 Закону заборонено використовувати у виробництві традиційних молочних продуктів жири та білки немолочного походження, а також будь-які стабілізатори і консерванти.
- (51) Суб'єкти господарювання зобов'язані додержуватися вимог нормативних документів при виробництві молока, молочної сировини і молочної продукції, а також при їх зберіганні, транспортуванні та реалізації (абзац другий частини другої статті 13 Закону).
- (52) Пунктом 5.4.2 ДСТУ 4399:2005 «Масло вершкове. Технічні умови» визначено, що при маркуванні масла вершкового слід зазначати назву й адресу виробника, повну назву продукту, його склад, кінцеву дату зберігання або дату виробництва та строк придатності, умови зберігання, масу нетто, брутто, тару, номер партії, інформаційні дані про харчову цінність 100 г продукту, штрих-код ЕАН та інше.
- (53) Відповідно до статті 4 Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» інформація про харчовий продукт не повинна вводити в оману, зокрема, щодо: характеристик харчового продукту, у тому числі його категорії, характерних ознак, властивостей, складу, кількості, мінімального терміну придатності або дати «вжити до», країни походження або місця походження, способу виробництва (виготовлення); припущення за допомогою зовнішнього вигляду продукту, опису або графічних зображень про наявність у харчовому продукті певного компонента або інгредієнта, якщо насправді компонент або інгредієнт, який зазвичай присутній або використовується у даному харчовому продукті, замінено іншим компонентом або інгредієнтом.
- (54) Зазначені обмеження поширюються також на рекламу харчових продуктів, спосіб розміщення та представлення харчових продуктів для реалізації, зокрема форму, зовнішній вигляд, упаковку, пакувальні матеріали.
- (55) На момент проведення експертних досліджень Продукції діяв Технічний регламент щодо правил маркування харчових продуктів (далі – Технічний регламент), затверджений наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28.10.2010 № 487, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 11.02.2011 за № 183/18921 (зі змінами).

- (56) Пунктом 6 Технічного регламенту передбачено, що вимоги до маркування харчових продуктів повинні забезпечувати надання споживачу необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації про харчовий продукт.
- (57) Згідно з пунктом 7 Технічного регламенту назва харчового продукту повинна бути зрозумілою для споживача, конкретно та точно характеризувати продукт, розкривати його природу, походження, надавати можливість відрізнити певний вид харчового продукту від інших аналогічних видів харчових продуктів. Назва харчового продукту повинна відповідати назві, установленій нормативно-правовими актами. Назву продукту встановлює виробник з урахуванням вимог цього Технічного регламенту.
- (58) Тобто, інформація на упаковках Продукції, зокрема «масло солодковершкове селянське 73 % жиру», «ДСТУ 4399:2005», «масло солодковершкове бутербродне 63 % жиру», є неправдивою.
- (59) Ринок виробництва та реалізації масла солодковершкового, на якому здійснює діяльність Товариство, є конкурентним та на ньому присутній широкий асортимент продукції різних виробників.
- (60) Отже, поширення Товариством неправдивої інформації впливає на наміри споживачів щодо придбання Продукції, а конкуренти можуть втратити своїх потенційних споживачів, унаслідок чого Товариство може отримати переваги в конкуренції під час реалізації Продукції.

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (61) Відповідач листом № 648 від 06.11.2020 (вх. Комітету № 8-01/14564 від 09.11.2020) (далі – Лист) надав зауваження та заперечення на подання про попередні висновки у справі № 127-26.4/78-20.

5.1. Заперечення щодо впливу на конкуренцію та ринок

- (62) Відповідач зазначає, що для кваліфікації порушення за статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» необхідно встановити, що поширення інформації, що вводить в оману, відбувалося в конкурентних відносинах. Як наслідок, Товариство зазначає, що Комітетом не доведено конкурентність на ринку виробництва масла солодковершкового. Щодо наведеного твердження Комітет повідомляє таке.
- (63) Товариство листом № 8-09/11599 від 07.10.2019 надало перелік своїх конкурентів на ринку виробництва масла солодковершкового, де зазначило перелік із 16 суб'єктів господарювання, серед яких були, зокрема:
- товариство з обмеженою відповідальністю «Люстдорф» (ідентифікаційний код юридичної особи 23063575);
 - товариство з додатковою відповідальністю «Яготинський маслозавод» (ідентифікаційний код юридичної особи 00446003);
 - приватне акціонерне товариство «Тернопільський молокозавод» (ідентифікаційний код юридичної особи 30356917).
- (64) З відкритих джерел відомо, що ринок виробництва та реалізації масла солодковершкового, на якому здійснює діяльність Товариство, є конкурентним, на

якому здійснює свою діяльність велика кількість суб'єктів господарювання, які, у свою чергу, представляють на ньому широкий асортимент продукції як вітчизняних, так і іноземних виробників.

- (65) Отже, ринок є конкурентним та Товариство діяло в конкурентному середовищі.
- (66) Водночас, на думку Відповідача, Комітетом не було зазначено яких саме конкурентних та неправомірних переваг було ним досягнуто серед інших суб'єктів господарювання. Тому Товариство вважає, що склад статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» Комітетом не доведено.
- (67) Вказане заперечення спростовується наступним.
- (68) Оскільки споживачу при купівлі масла солодковершкового притаманно порівнювати товари одного виробника з товарами інших виробників, у складі яких відсутні рослинні жири, і споживач не має наміру придбавати продукт із вмістом жирів немолочного походження (в яких вміст рослинних жирів зумовлений характеристиками та споживчими якостями самого продукту (спреди)), то зазначення неправдивих відомостей щодо складу продукції може надати товариству переваги у конкуренції не завдяки власним досягненням (зокрема, виробленню продукту із коров'ячого молока, що передбачено ДСТУ), що є однією з ознак економічної конкуренції, а шляхом поширення неправдивих відомостей щодо споживчих властивостей товару.
- (69) Отримання зазначених переваг у конкуренції з іншими виробниками масла може призвести до отримання товариством неправомірного прибутку, оскільки вартість рослинних жирів значно нижча від вартості масла солодковершкового; відтак додавання рослинних жирів до складу продукції дозволяє зменшити її собівартість.
- (70) Товариство отримує переваги під час реалізації продукції, яка за собівартістю нижча ніж продукція виробників, які у виробництві використовують лише молочні жири. Отже, Товариство може займати більш вигідне становище порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які діють на цьому ж ринку та не поширюють неправдивої інформації щодо власної продукції (*відповідна правова позиція також викладена в Постанові Вищого господарського суду України від 10.01.2017 у справі № 910/9776/16*).
- (71) Водночас Відповідач зазначає, що Комітетом не досліджено факт можливості впливу неякісної продукції на ринок.
- (72) Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» визначає правові засади захисту суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції.
- (73) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» Закон застосовується до відносин, у яких беруть участь суб'єкти господарювання у зв'язку з недобросовісною конкуренцією, у тому числі у разі вчинення ними дій за межами України, якщо ці дії мають чи можуть мати негативний вплив на конкуренцію на її території, якщо інше не встановлено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

- (74) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» конкуренція - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (75) Для кваліфікації дій суб'єктів господарювання як, зокрема, недобросовісна конкуренція, не є обов'язковим з'ясування настання наслідків у формі, відповідно, недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання (конкурентів, покупців) чи споживачів, зокрема, через заподіяння їм шкоди (збитків) або іншого реального порушення їх прав чи інтересів, чи настання інших відповідних наслідків.
- (76) Достатнім є встановлення самого факту вчинення дій, визначених законом як недобросовісна конкуренція (статті 5, 7, 9, 11, 13-15 і 19 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»), або можливості настання зазначених наслідків у зв'язку з відповідними діями таких суб'єктів господарювання (частина перша статей 6 і 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», статей 4, 6, 8, 15¹, 16, 17 і 18 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції») *(правова позиція викладена в Постанові Верховного Суду від 20.11.2018 у справі № 915/1253/17)*.
- (77) Товариство також зазначило в Листі, що загальна сума одиниць масла, щодо яких виявлено невідповідність (наявність немолочних жирів), становить 10,4 кг. Тому Товариство виключає вплив на стан конкуренції, враховуючи невеликий обсяг такої продукції.
- (78) Комітет вважає за необхідне зауважити, що матеріалами справи підтверджується факт продажу товару, вміст якого не відповідає зазначеній на упаковці інформації, невизначеному колу споживачів, тобто інформація про склад продукції впливає на намір споживачів придбати певний товар.
- (79) Для застосування норми статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» достатньо встановлення хоча б одного факту невідповідності інформації, зазначеної на товарі, фактичному складу продукції.
- (80) Наявність на ринку продукції Товариства, виготовленої відповідно до вимог щодо масла солодковершкового, не спростовує факт продажу неналежного товару невстановленій кількості споживачів *(відповідна правова позиція також викладена в Постанові Вищого господарського суду України від 10.01.2017 у справі № 910/9776/16)*.
- (81) Отже, кваліфікація дій як порушення статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» не залежить від обсягів реалізації продукції, на якій поширювалась неправдива інформація.
- (82) Також Відповідач зазначає, що через відсутність будь-якого впливу на конкуренцію, питання наявності немолочних жирів у маслі солодковершковому є питанням виключно захисту прав споживачів. Вказане твердження спростовується наступним.

(83) Згідно зі статтею 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» основним завданням Антимонопольного комітету України є, зокрема, участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції та сприяння розвитку добросовісної конкуренції.

(84) Також Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» визначає правові засади захисту суб'єктів господарювання і споживачів від недобросовісної конкуренції.

5.2. Заперечення щодо неналежного відповідача та відсутнього правового зв'язку

(85) Товариство зазначає, що Комітетом було порушено справу щодо неналежного відповідача, оскільки рішення та приписи Держпродспоживслужби стосуються інших суб'єктів господарювання.

(86) Комітет зазначає, що при дослідженні дотримання суб'єктами господарювання законодавства про захист від недобросовісної конкуренції у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, під час виробництва та реалізації молочної продукції використовував експертні висновки та протоколи випробувань, які були надані Держпродспоживслужбою для такого дослідження.

(87) Експертні висновки та протоколи випробувань мають безпосереднє зазначення виробника продукції, що проходила випробування. У свою чергу, в Експертних висновках зазначено, що виробником, згідно з етикетками та упаковками зразків, що досліджувалися, є Товариство.

(88) У Комітеті відсутні докази оскарження в судовому (належному) порядку протоколів випробувань, експертних висновків, дій посадових осіб Держпродспоживслужби та/або рішень Держпродспоживслужби, що, у свою чергу, вказує на чинність Експертних висновків, а отже, Експертні висновки про невідповідність продукції Відповідача, зокрема про наявність немолочних жирів, є чинними.

(89) Отже, Товариство є належним відповідачем у справі № 127-26.4/78-20.

(90) Також Відповідач зазначає, що не має договірних відносин із торговельними точками, де було проведено відбір, та наголошує про відсутність правового зв'язку між Товариством та місяцями відбору зразків Продукції, за результатом дослідження яких було складено Експертні висновки. Отже, Відповідач зазначає, що дослідження було проведено на неідентифікованих зразках масла.

(91) Як вже зазначалося вище, зразки Продукції ідентифіковані в Експертних висновках, із чітким зазначенням виробника.

(92) Комітет також наголошує, що в матеріалах справи № 127-26.4/78-20 знаходяться підтвердні документи, що Продукція була вироблена Товариством, що підтверджується наявними деклараціями виробника, у яких зазначено, що виробником, зокрема Масла 9, є ДП «Старокостянтинівський молочний завод», що затверджено печаткою Товариства.

- (93) Крім того, відсутність прямих зв'язків між Відповідачем та безпосереднім місцем відбору (наприклад, договорів купівлі / продажу, поставки або дистрибуції від Товариства до торговельної мережі) не свідчить про те, що відібрані зразки Продукції не є такими, що виробляло Товариство, оскільки Продукція могла бути поставлена посередниками, що виключає прямий правовий зв'язок між Товариством та місцем відбору, що при цьому не спростовує того факту, що Продукція була виготовлена ДП «Старокостянтинівський молочний завод».
- (94) Відповідно до пункту 16 частини першої статті 14 Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» оператор ринку харчових продуктів, відповідальний за інформацію про харчовий продукт, - оператор ринку харчових продуктів, під найменуванням якого харчовий продукт вводиться та перебуває в обігу, а для імпортованих харчових продуктів – імпортер.
- (95) Тобто, відповідальність за інформацію, розміщену на упаковці товару, несе оператор ринку харчових продуктів, відповідальний за інформацію про харчовий продукт та зобов'язаний забезпечити наявність і точність інформації про харчовий продукт відповідно до Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів».
- (96) Відповідно до листа № 546 від 03.10.2019 (вх. Комітету № 8-07/11599 від 07.10.2019) Відповідач зазначив, що саме він несе відповідальність за інформацію, розміщену на упаковках продукції свого виробництва. Отже, крім того, що Товариство є належним відповідачем, воно також несе відповідальність за інформацію, яку поширює на упаковках та етикетках.

5.3. Заперечення щодо системності та повторності порушення

- (97) Відповідач зазначив, що в Комітеті відсутні підстави для твердження про системність та повторність порушення Товариством статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції». Так, Відповідач зазначає, що рішення Комітету № 68-р від 16.02.2016 стосується іншого правопорушення.
- (98) Рішення Комітету № 68-р від 16.02.2016 також стосується порушення Товариством статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» щодо поширення неправдивої інформації на упаковках (етикетках) масла солодковершкового.
- (99) При цьому Комітет враховує заперечення Відповідача щодо твердження про системність (повторність) у поданні з попередніми висновками у справі № 127-26.4/78-20.
- (100) Під системністю (повторністю) у цьому випадку слід розуміти те, що наявність декількох експертних висновків та протоколів випробувань, які вказують на наявність немолочних жирів у Продукції, свідчить про неодноразові порушення Товариством вимог законодавства та нормативно-технічної документації під час виробництва Продукції протягом 2018 – 2019 років.
- (101) Комітет зазначає, що Відповідачем не надано доказів, які б спростовували наведені в цьому рішенні факти та/або підтверджували наведені Товариством заперечення.

6. КВАЛІФІКАЦІЯ ДІЙ ТА ВИСНОВКИ КОМІТЕТУ

(102) Недобросовісною конкуренцією є поширення інформації, що вводить в оману (стаття 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»).

(103) Відповідно до вимог статті 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» поширенням інформації, що вводить в оману, є повідомлення суб'єктом господарювання, безпосередньо або через іншу особу, одній, кільком особам або невизначеному колу осіб, у тому числі в рекламі, неповних, неточних, неправдивих відомостей, зокрема, внаслідок обраного способу їх викладення, замовчування окремих фактів чи нечіткості формулювань, що вплинули або можуть вплинути на намір цих осіб щодо придбання (замовлення) чи реалізації (продажу, поставки, виконання, надання) товарів, послуг цього суб'єкта господарювання.

Інформацією, що вводить в оману, є, зокрема, відомості, які: містять неповні, неточні або неправдиві дані про походження товару, виробника, продавця, спосіб виготовлення, джерела та спосіб придбання, реалізації, кількість, споживчі властивості, якість, комплектність, придатність до застосування, стандарти, характеристики, особливості реалізації товарів, робіт, послуг, ціну і знижки на них, а також про істотні умови договору тощо.

(104) Відповідно до фактів, викладених вище, у складі Продукції виявлено жири немолочного походження, зокрема, у:

- 1) маслі солодковершковому «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **04.11.2018;**
- 2) маслі солодковершковому «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **26.11.2018;**
- 3) маслі солодковершковому «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **27.10.2018;**
- 4) маслі солодковершковому «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **06.11.2018;**
- 5) маслі солодковершковому «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **14.08.2018;**
- 6) маслі солодковершковому «Бутербродне», 63 %, ТМ «Наш молочник», ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення - **12.09.2018;**
- 7) маслі солодковершковому «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **24.07.2019;**
- 8) маслі солодковершковому «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **08.10.2019;**
- 9) маслі солодковершковому «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **13.09.2019;**
- 10) маслі солодковершковому «Селянське», 72,6 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **09.10.2019;**
- 11) маслі солодковершковому «Селянське», ДСТУ 4399:2005, термін вжиття до **13.11.2019;**
- 12) маслі солодковершковому «Селянське», ТМ «Хуторок», 73 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **22.11.2019**, п. 22.1;
- 13) маслі солодковершковому «Селянське», ТМ «Хуторок», 73 %, ДСТУ 4399:2005, дата виготовлення – **25.11.2019**, п. 25.1.

- (105) Враховуючи частину третю статті 5 та частину другу статті 6 Закону України «Про молоко та молочні продукти», Продукція виробництва Товариства не є молочним продуктом у розумінні законодавства.
- (106) Отже, інформація на упаковках Продукції, зокрема «масло солодковершкове селянське 73 % жиру», «ДСТУ 4399:2005», «масло солодковершкове бутербродне 63 % жиру», є неправдивою.
- (107) Стимулювання зацікавленості споживачів шляхом поширення неправдивої інформації щодо складу, споживчих властивостей, характеристик, назви товару може надати неправомірних переваг на ринку та поставити Товариство в більш вигідне становище порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які діють на цьому ж ринку та не поширюють неправдивої інформації щодо власної продукції.
- (108) Крім того, факт наявності декількох експертних висновків та протоколів випробування, які свідчать про наявність немолочних жирів у Продукції, свідчить про неодноразові порушення Товариством вимог законодавства та нормативно-технічної документації протягом 2018 – 2019 років.
- (109) Отже, дії Товариства у вигляді поширення на упаковках виробленої ним продукції неправдивої інформації, зокрема, щодо її назви, складу, споживчих властивостей та характеристик, які можуть вплинути на наміри невизначеного кола осіб щодо придбання цієї продукції, є порушенням, передбаченим статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману.

7. ВИЗНАЧЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВІДПОВІДАЧА

- (110) Згідно зі статтею 30 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» органи Комітету у справах про недобросовісну конкуренцію приймають обов'язкові для виконання рішення, зокрема, про визнання факту недобросовісної конкуренції, припинення недобросовісної конкуренції, накладання штрафів.
- (111) Відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених цим Законом як недобросовісна конкуренція, тягне за собою накладення штрафу у розмірі до п'яти відсотків доходу (виручки) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) суб'єкта господарювання за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (112) За інформацією, наданою Товариством листом № 445 від 27.07.2020 (вх. Комітету № 8-09/9786 від 29.07.2020), зокрема згідно зі звітом підприємства про фінансові результати, чистий дохід від реалізації продукції ДП «Старокостянтинівський молочний завод» за 2019 рік становить 1 697 841 000 (один мільярд шістсот дев'яносто сім мільйонів вісімсот сорок одна тисяча) гривень.
- (113) Під час визначення штрафу пропонується врахувати, що порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції Товариством вчинено не вперше - рішенням Антимонопольного комітету України від 16.02.2016 № 68-р визнано, що Товариство вчинило порушення, передбачене статтею 15¹ Закону України «Про

захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення інформації, що вводить в оману, шляхом повідомлення невизначеному колу осіб неправдивих відомостей на упаковці виробленого ним продукту «масло солодковершкове селянське» щодо його назви та характеристик, які можуть вплинути на наміри невизначеного кола осіб щодо придбання цього продукту.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 21, 27 і 30 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що дочірнє підприємство «Старокостянтинівський молочний завод» (м. Старокостянтинів, Хмельницька обл., ідентифікаційний код юридичної особи 31952591) вчинило порушення, передбачене статтею 15¹ Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», у вигляді поширення на етикетці (упаковці) харчового продукту власного виробництва інформації, що вводить в оману, шляхом повідомлення невизначеному колу осіб неправдивих відомостей:

- «масло солодковершкове бутербродне 63 % жиру»;
- «масло солодковершкове селянське 73 % жиру»;
- «ДСТУ 4399:2005»,

зокрема, щодо його назви, складу, споживчих властивостей та характеристик, які можуть вплинути на наміри невизначеного кола осіб щодо придбання цього продукту.

2. За порушення, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, відповідно до частини першої статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», накласти на дочірнє підприємство «Старокостянтинівський молочний завод» штраф у розмірі 84 892 000 (вісімдесят чотири мільйони вісімсот дев'яносто дві тисячі) гривень.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА